

بررسی وضعیت توسعه فوتبال پایه کشور براساس برنامه فوتبال گرسروتز^۱

رضا خجسته اقبال^۲

مجید جلالی فراهانی^۳

ابراهیم علیدوست قهفرخی^۴



10.22034/SSYS.2022.703.1475

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۷/۱۲/۱۴

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۹۸/۴/۱۷

هدف از پژوهش حاضر، بررسی وضعیت توسعه فوتبال پایه کشور براساس برنامه فوتبال گرسروتز می‌باشد. روش این پژوهش توصیفی-پیمایشی است، و از نوع مطالعات کاربردی می‌باشد که به شکل میدانی انجام گرفته است. جامعه آماری پژوهش را مدیران و مسئولان فدراسیون و مرکز ملی فوتبال ایران، مدیران مدارس فوتبال برتر و مربیان برتر فوتبال پایه کشور به تعداد ۱۷۰ نفر (براساس آمار مرکز ملی فوتبال ایران) تشکیل دادند. با استفاده از جدول مورگان تعداد ۱۱۸ نفر به عنوان نمونه آماری انتخاب شدند. برای جمع‌آوری اطلاعات پژوهش از پرسشنامه محقق‌ساخته و چک‌لیست استاندارد گرسروتز استفاده گردید، که روایی پرسشنامه به تأیید متخصصان خبره رسید و پایایی آن نیز براساس ضریب آلفای کرونباخ ۰/۹۱ تعیین گردید. به منظور تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش، از روش‌های آمار توصیفی و آزمون‌های آمار استنباطی کلموگروف-اسمیرنوف، t تک نمونه‌ای و فریدمن به وسیله نرم‌افزار اسپس اس اس-۲۲ استفاده شد. نتایج پژوهش نشان می‌دهد که در تمامی مؤلفه‌ها، شامل ساختار گرسروتز در فدراسیون فوتبال، دانش مربیان، آموزش

1. Grassroots

۲- کارشناس ارشد مدیریت ورزشی، دانشگاه تهران، تهران، ایران (نویسنده مسئول)

E-mail: Rezakhojasteh@ut.ac.ir

۳- دانشیار، مدیریت ورزشی، دانشگاه تهران، تهران، ایران

۴- دانشیار، مدیریت ورزشی، دانشگاه تهران، تهران، ایران

5. SPSS-22

● بررسی وضعیت توسعه فوتبال پایه کشور براساس برنامه فوتبال گرسروتز

و تجربه یادگیری مربیان و مدیران، امکانات و زیرساخت‌های مدارس فوتبال، سازماندهی رویدادها، مالی و بازاریابی و دستیابی به اهداف، فوتبال پایه کشور براساس برنامه فوتبال گرسروتز از وضعیت مطلوب برخوردار نمی‌باشد. همچنین اولویت‌بندی مولفه‌های پژوهش نشان داد که بالاترین رتبه مربوط به مولفه دانش مربیان و پایین‌ترین رتبه نیز مربوط به مولفه مالی و بازاریابی بود. لذا آماده‌سازی منشور گرسروتز، راه‌اندازی فرصت‌های آموزش الکترونیک، تصویب بودجه‌ای انحصاری، سرمایه‌گذاری در طرح‌های توسعه اماکن و تجهیزات گرسروتز، استفاده از کمک‌های حامیان مالی و ترویج فلسفه و فعالیت‌های فوتبال گرسروتز، از مهمترین اقدامات کاربردی می‌باشد.

واژگان کلیدی: فوتبال، فوتبال پایه، توسعه فوتبال و برنامه گرسروتز.



در طی سال‌های اخیر فوتبال همواره به عنوان یکی از مهمترین پدیده‌های اجتماعی دنیا مطرح بوده و به دلیل کثرت علاقمندان به این رشته جذاب و مهیج مورد توجه اکثر کشورها قرار گرفته است. شرایط ویژه این ورزش از لحاظ فرهنگی و اقتصادی و تاثیر بر جامعه بین‌الملل باعث گردیده مهمترین قشر جامعه یعنی جوانان و نوجوانان به صورت خاص به آن علاقمند باشند. به صراحت می‌توان گفت، قدرت جذب جوانان در نقاط مختلف جهان از ویژگی‌های خاص فوتبال می‌باشد که در ذات آن نهفته است و هیچ ورزش دیگری این توانایی را ندارد. بنابراین یکی از ماموریت‌ها و مسئولیت‌های اصلی نهادهای حاکم بر فوتبال، دادن فرصت‌هایی برای مشارکت جوانان در رویدادهای سازمان یافته فوتبال می‌باشد. این سازمان‌ها بر مبنای مناطق جغرافیایی خاص خود (ملی، قاره‌ای و جهانی)، رویدادهای فوتبال جوانان را برای گروه‌های سنی و جنسیتی مختلف طراحی و برگزار می‌نمایند. همچنین توسعه فوتبال پایه و جوانان یکی از مهمترین اهداف هر فدراسیونی در سطح جهان می‌باشد. این امر علاوه بر اینکه پسران و دختران را با مهارت‌های فوتبال آشنا می‌سازد، ارزش‌هایی مانند دوستی، احترام، بازی عادلانه، رقابت و تعهد را که درون تمرینات و مسابقات فوتبال نهفته به جوانان تحویل می‌دهد (مرکانجیک^۱ و همکاران، ۲۰۱۶).

تمرکز ویژه روی آموزش کودکان و جوانان، بدلیل تاثیری که در تضمین آینده فوتبال در جهان دارد، نزد فیفا^۲ از اهمیت بالایی برخوردار است (بنزت و هاسلر^۳، ۲۰۱۶). با بررسی سرگذشت فوتبال در دوران گذشته، دست‌اندرکاران فوتبال نقاط گوناگون جهان با اعتقاد به اینکه رشته فوتبال در هر کشور، راهی جز گذر از مسیر علمی آن ندارد، سعی در قدم گذاردن در آن راه کردند. برای ایشان به خوبی آشکار شده که فوتبال زیبا باید از دوران نوجوانی در فوتبال‌لیست ریشه بدواند و نحوه تربیت، تغذیه، بدنسازی و آموزش مهارت‌های فردی و گروهی تحت شرایط و عوامل مطلوب علمی و تجربه‌شده صورت پذیرد، هر کجا که این گونه اندیشه‌ها پیگیری شد، موفقیت‌های پایدار خلق گردید. مسلماً مدارس فوتبال با بهره‌گیری از امکانات و مربیان تحصیل کرده و باتجربه می‌توانند نقش مهمی را در این زمینه داشته باشند (وحدانی و رضاسلطانی، ۱۳۹۲).

فدراسیون جهانی فوتبال در راستای ارتقاء هدفمند فوتبال در رده‌های پایه و همچنین همه‌گیر نمودن آن در سرتاسر جهان اقدام به طراحی برنامه فوتبال گرسروترز نموده است. هدف بلند مدت این برنامه، اطمینان از توسعه پایدار پسران و دختران سنین ۶ تا ۱۲ سال می‌باشد. یکی از سه ستون اصلی فیفا در اجرای بیانیه ماموریت خود "توسعه بازی" می‌باشد، که این مفهوم در قلب بیانیه ماموریت برنامه فوتبال گرسروترز نیز نهفته است: "اجازه بدهید فوتبال بوسیله تعداد زیادی از مردم تا آنجا که ممکن است شناخته بشود. بهترین راه جذب بازیکنان جدید در ورزش، فراهم کردن دسترسی به فوتبال بدون توجه به سن، جنسیت، وضعیت بدنی، رنگ پوست، مذهب یا نژاد می‌باشد." فوتبال گرسروترز به معنی فوتبال برای همه می‌باشد و حامی تبادل و اشتراک‌گذاری ارزش‌های انسانی و صد البته لذت بردن از بازی شگفت‌انگیز فوتبال است. برای برخی فوتبال

1. Mrkonjic
2. FIFA
3. Benezet and Hasler

گرسروترز تنها بر روی فعالیت‌های تفریحی متمرکز است، در حالی که برای برخی دیگر تمرینی سازمان‌یافته از ورزش، به همراه تمرینات و مسابقات در چهارچوب یک باشگاه یا مدرسه است. بازی کردن بهترین روش یادگیری است. مهمتر از همه، کودکان باید تفریح داشته باشند. ارتباطات، روحیه تیمی و تفریح عناصر ضروری فوتبال گرسروترز هستند. مفهوم یادگیری از طریق بازی در حالی که بوسیله یک مربی-معلم^۱ هدایت می‌شود، رویکردی ویژه برای کمک به جوانان و ایجاد فرایندی متصل به آینده طراحی کرده است. برنامه گرسروترز فیفا به هرکس فرصت بازی فوتبال، بدون تبعیض و نیاز به زیرساخت خاصی ارائه می‌دهد. همچنین این برنامه می‌تواند تکمیل‌کننده فعالیت‌ها و ابتکارات کنفدراسیون‌ها و فدراسیون‌های ملی باشد که هم اکنون برنامه‌های گرسروترز مصوب دارند. برنامه گرسروترز به منظور تعامل نزدیک با فدراسیون‌ها و مشارکت تمام ذینفعان در آموزش (دولت‌ها، سازمان‌های غیردولتی، انجمن‌ها، مدارس و غیره) ترسیم شده است (دپارتمان توسعه فنی و آموزشی فیفا، ۲۰۱۶).

۹۴ در رابطه با اهمیت این برنامه نزد فدراسیون جهانی فوتبال می‌توان به این مورد اشاره نمود که بین سال‌های ۲۰۱۱ تا ۲۰۱۶، فیفا ۱۷/۲ میلیون دلار در فوتبال جوانان و فعالیت‌های گرسروترز سرمایه‌گذاری کرده است، که ۸۳ درصد از آن به آموزش گرسروترز در سراسر جهان اختصاص یافت (گزارش مالی فیفا، ۲۰۱۷). اتحادیه فوتبال انگلستان نیز در راستای مدرن شدن بخش‌های حاکم بر ورزش ملی، تمام برنامه‌ها شامل اهداف و شاخص‌های کلیدی در تحقق تغییرات را مورد توجه قرار داده است و از سال ۲۰۱۴ بودجه‌ای بالغ بر ۴۰ میلیون پوند را در اختیار برنامه فوتبال گرسروترز این کشور قرار داده است (هاوی و الیسن^۲، ۲۰۱۶). همچنین یکی از سه رکن چشم‌انداز کنفدراسیون فوتبال آسیا نیز تبدیل فوتبال به ورزش اول آسیا است که این مهم تنها با افزایش مشارکت در همه سطوح و بوسیله ترغیب موثرتر علاقمندان حاصل خواهد شد. ترغیب شرکت کنندگان، تحریک بیشتر علاقمندان به بازی فوتبال، فراهم ساختن فرصت‌های بیشتر اجتماعی شدن، حمایت از سبک زندگی سالم و توسعه افراد جوان هم از منظر آموزشی و هم ورزشی اهداف اصلی و برجسته فوتبال گرسروترز آسیا هستند (راکسبورگ و سوگیاما^۳، ۲۰۱۷). لارسن^۴ و همکاران (۲۰۱۵) در تحقیقی با عنوان «ایجاد محیط حمایتی میان بازیکنان جوان» نشان دادند که مربیان باید درک کنند که برنامه گرسروترز حامی اتخاذ و اجرای راهبردهایی است که انگیزه ذاتی، لذت و مشارکت بلندمدت بازیکنان را برمی‌انگیزد. بعلاوه مربیان شایسته تمرینات و مسابقات را به صورتی شکل می‌دهند که بازیکنان تجارب مثبت ورزشی کسب کنند و احساس حمایت و انگیزه داشته باشند.

1. Coach-educator
2. FIFA Education and Technical Development Department
3. Financial Report 2016
4. Howie and Allison
5. Roxburgh and Sugiyama
6. Larsen

۲- گزارش مالی سال ۲۰۱۶ فیفا، به صورت کتابچه در شصت و هفتمین کنگره فیفا در شهر منامه بحرین، در ۱۷ می ۲۰۱۷ ارائه شده است.

نتایج تحقیق ییونگ (۲۰۱۶) نشان داد که توسعه فوتبال گرسروتر در چین بدون مشارکت دولت بسیار مشکل می‌باشد. زیرا در این کشور هنوز فرهنگ فوتبال بر مبنای مشارکت جامعه ضعیف است و رویدادهای کمی به طور رسمی در سطح گرسروتر سازماندهی می‌شود. همچنین در این تحقیق بر توسعه پایه‌ای از فوتبال در بین انجمن‌های محلی تاکید شده است.

هاوی و الیسن (۲۰۱۶)، در تحقیقی با عنوان «توسعه فوتبال گرسروتر جوانان و نوجوانان در انگلستان» به این نتیجه رسیدند که توسعه اماکن گرسروتر برای ثبات و موفقیت فوتبال گرسروتر حیاتی است و مهمترین مسئله‌ای است که فوتبال گرسروتر انگلستان در آینده ممکن است با آن روبه‌رو باشد. به همین منظور اتحادیه فوتبال انگلستان برای برنامه‌های کاربردی جدید در حال توسعه و ارتقای اماکن جدید ورزشی مانند چمن‌های مصنوعی سازگار با همه شرایط جوی و رختکن‌های مدرن، از سال ۲۰۱۴ حدود ۴۴/۸ میلیون پوند در مجموع ۲۳۵ پروژه گرسروتر سرمایه‌گذاری کرده است.

نتایج تحقیق گورمن^۲ (۲۰۱۶) نشان داد که برنامه‌های فوتبال گرسروتر نوجوانان و جوانان جریانی حیاتی است برای فوتبال حرفه‌ای و همچنین پایه و اساس آینده را فراهم می‌نماید. بازی کردن استعدادهای جوان و اشتیاق حامیان برای حمایت نقش مهمی را در توسعه تجاری سازی و حرفه‌ای سازی فوتبال ایفا می‌کند.

سوگیاما و همکاران (۲۰۱۷)، در تحقیقی با عنوان «توسعه فوتبال گرسروتر در ژاپن»، نشان دادند که با افزایش محبوبیت فوتبال در ژاپن فوتبال گرسروتر نیز در این کشور توسعه یافته است. پس از جام جهانی ۲۰۰۲، فدراسیون فوتبال ژاپن بر روی اهمیت ترویج و توسعه فوتبال تمرکز نمود و برنامه‌های ترویج و توسعه فوتبال کودکان، بویژه کودکان ۶ تا ۱۰ ساله را آغاز کرد. همچنین نتایج تحقیقات به طور خلاصه نشان می‌دهند که فوتبال گرسروتر ژاپن توسعه موفقیت داشته است که این موفقیت حاصل برنامه‌های توسعه نظام‌مند بوسیله سازمان‌های اداری فوتبال می‌باشد. با این وجود فدراسیون فوتبال ژاپن و تمامی ذینفعان مرتبط با گرسروتر نیازمند همکاری بیشتر برای دستیابی به توسعه بیشتر فوتبال گرسروتر و در نهایت ارتقاء خانواده فوتبال به ۸ میلیون نفر تا سال ۲۰۳۰ می‌باشند.

در سال‌های گذشته یکی از مشکلات اصلی و اساسی فوتبال کشور، توجه وافر به فوتبال بزرگسالان و کم توجهی به فوتبال پایه بوده است (حمیدی، ۱۳۹۵). در حال حاضر مدارس فوتبال کشورمان اغلب از لحاظ امکانات در مضیقه هستند یا هدفی غیر از تربیت و پرورش استعدادها فوتبال را ترسیم کرده‌اند که اگر غیر از این بود، هم اکنون با وجود فعالیت چند ساله این مدارس، تیم‌های پایه قدرتمندی در رده‌های باشگاهی و ملی داشتیم که در باشگاه‌های بزرگ تیم‌های بزرگسالان را نیز تغذیه کنند (عزیزی و همکاران، ۱۳۸۸). علاوه بر این، امروزه بر کمتر کسی پوشیده است که موفقیت آینده فوتبال ایران در دست جوانان و رده‌های پایه قرار دارد. توجه کامل به تیم‌های بزرگسالان فوتبال کشور به صورت مقطعی، ممکن است موفقیت‌هایی را به همراه آورد، اما در صورت نیاز به کسب موفقیت در دراز مدت می‌بایست دیدی اختصاصی به رده پایه فوتبال کشور اتخاذ نمود (عمادی و همکاران، ۱۳۹۵).

1. Yiyong
2. Gorman

در کشور ایران فدراسیون فوتبال از سال ۱۳۹۲ اقدام به اجرای برنامه فوتبال گرسروتز نموده است و در حال حاضر حدود ۱۲۰۰ مدرسه فوتبال در سراسر کشور تشکیل و مجوز خویش را از این فدراسیون اخذ نموده‌اند. فستیوال‌های فوتبال پایه در شهرستان‌ها، استان‌ها و کشور به طور منظم از سال ۱۳۹۲ برای پسران و از سال ۱۳۹۴ برای دختران برگزار می‌گردد. اما با این وجود نتایج تحقیقات صورت گرفته در داخل کشور نشان می‌دهد که در زمینه فوتبال پایه براساس برنامه فوتبال گرسروتز مطالعات محدودی انجام شده است. لذا بررسی وضعیت توسعه فوتبال پایه کشور براساس برنامه فوتبال گرسروتز می‌تواند دیدگاه جدیدی را در این حوزه ارائه نماید و همچنین راهکارهای مناسبی را برای بهبود وضعیت توسعه فوتبال پایه کشور پیشنهاد کند. حال محقق با انجام این تحقیق به دنبال پاسخ به این سوال است که وضعیت توسعه فوتبال پایه کشور براساس برنامه فوتبال گرسروتز چگونه می‌باشد؟

روش‌شناسی پژوهش

روش پژوهش حاضر از نوع توصیفی-پیمایشی است که به صورت میدانی انجام شده و از نظر هدف از نوع مطالعات کاربردی می‌باشد. جامعه‌آماری این پژوهش را مدیران و مسئولان فدراسیون فوتبال و مرکز ملی فوتبال، مدیران مدارس برتر و مربیان برتر فوتبال پایه کشور به تعداد ۱۷۰ نفر (براساس آمار مرکز ملی فوتبال ایران) تشکیل دادند. تعداد نمونه‌آماری پژوهش با توجه به جدول حجم نمونه‌گیری مورگان^۱ ۱۱۸ نفر تعیین شد و روش نمونه‌گیری از نوع غیر احتمالی و در دسترس بود.

ابزار اندازه‌گیری این پژوهش پرسشنامه‌ای محقق ساخته بود که براساس اهداف پژوهش، بررسی اسناد و مدارک و بهره‌گیری از اساتید خبره در این زمینه تهیه شد. روایی صوری و محتوایی پرسشنامه به تایید ۱۲ نفر از اساتید و متخصصان خیره رسید و پایایی آن نیز با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ^۲ ۰/۹۱ تعیین شد. لازم به توضیح است که این پرسشنامه بر اساس طیف پنج ارزشی لیکرت ارزش‌گذاری شد، به این صورت که گزینه کاملاً مخالفم، کمترین ارزش (۱) و کاملاً موافقم بیشترین ارزش (۵) را به خود اختصاص دادند. همچنین برای بررسی ساختار گرسروتز در فدراسیون فوتبال از چک لیست استاندارد گرسروتز براساس معیارهای گرسروتز فیفا و کنفدراسیون فوتبال آسیا که در سال ۲۰۱۷ تهیه شده است، استفاده شد.

داده‌های جمع‌آوری شده به دو شکل توصیفی و استنباطی و با استفاده از نرم افزار اسپس اس-۲۲^۳ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. جهت توصیف متغیرهای پژوهش و همچنین بررسی ساختار گرسروتز در فدراسیون فوتبال از روش آمار توصیفی، جداول توزیع فراوانی و درصد فراوانی، میانگین و انحراف معیار استفاده شد. همچنین پژوهشگر در این پژوهش از آزمون کلموگروف - اسمیرنوف^۴ برای بررسی نرمال بودن توزیع داده‌ها، آزمون پارامتریک t تک^۵ نمونه‌ای برای بررسی مولفه‌های وضعیت توسعه فوتبال پایه کشور براساس برنامه فوتبال گرسروتز و از آزمون فریدمن^۶ برای اولویت‌بندی این مولفه‌ها استفاده کرده است.

1. Morgan
2. Cronbach's alpha
3. SPSS-22
4. Kolmogorov-Smirnov test
5. One-Sample T Test
6. Friedman test

یافته‌های پژوهش

در جدول ۱ و ۲ یافته‌های حاصل از چک‌لیست بررسی ساختار گرسروترز در فدراسیون فوتبال آورده شده است. این چک‌لیست توسط کنفدراسیون فوتبال آسیا در قالب منشور گرسروترز آسیا برای بررسی وضعیت فوتبال پایه کشورهای عضو ارائه شده است.

جدول ۱: یافته‌های حاصل از چک‌لیست بررسی ساختار گرسروترز در فدراسیون فوتبال

بخش‌ها	معیارها	وضعیت بله خیر
	۱ آیا فدراسیون مدیر فوتبال گرسروترز دارد؟	*
مدیریت	۲ آیا مدیر گرسروترز تحت نظر مدیر فنی ملی کار می‌کند؟	*
	۳ آیا مدیران گرسروترز محلی و منطقه‌ای منصوب شده‌اند؟	*
	۴ آیا در فدراسیون ساختار پایه‌ای برای فوتبال گرسروترز وجود دارد؟	*
ساختار	۵ آیا یک کمیته گرسروترز (دپارتمان گرسروترز) در فدراسیون موجود است؟	*
	۶ آیا ساختار گرسروترز محلی یا منطقه‌ای موجود است؟	*
برنامه‌ریزی	۷ آیا در فدراسیون یک برنامه کتبی جامع گرسروترز وجود دارد؟	*
	۸ آیا یک طرح گرسروترز به AFC ارائه شده است؟	*
	۹ آیا برنامه کتبی حفاظت از کودک/بازیکن وجود دارد؟	*
	۱۰ آیا برنامه استراتژی یک بلند مدت برای توسعه گرسروترز در فدراسیون موجود است؟	*
رویدادهای گرسروترز	۱۱ آیا رویدادهای منظمی برای کودکان وجود دارد؟	*
	۱۲ آیا شواهدی از رشد در تعداد شرکت کنندگان (کودکان) در برنامه‌های گرسروترز فدراسیون وجود دارد؟	*
	۱۳ آیا فستیوال‌های گرسروترز شامل مسابقات و کارگاه‌های تمرینی است؟	*
نتایج	۱۴ آیا فدراسیون یک روز یا هفته گرسروترز را سازماندهی می‌کند؟	*
	۱۵ آیا سیستمی وجود دارد که تعداد تیم‌های گرسروترز را ثبت کند؟	*
مالی	۱۶ آیا بودجه‌ای برای برنامه گرسروترز در فدراسیون وجود دارد؟	*
	۱۷ آیا بودجه‌ای انحصاری برای برنامه گرسروترز در فدراسیون وجود دارد؟	*
	۱۸ آیا سرمایه‌گذاری‌ها برای توسعه گرسروترز از طرف دولت، اسپانسرها و ... انجام می‌گیرد؟	*
	۱۹ آیا رهنمودهایی برای ایمنی وجود دارد؟ (تجهیزات و تمرینات ...)	*
اختصاصی و پروژه‌های اجتماعی	۲۰ آیا پروژه‌هایی وجود دارد که بهداشت (سلامتی) و سبک زندگی را ترویج می‌کند؟	*
	۲۱ آیا برنامه‌ها/ دوره‌های مقدماتی برای مدیران گرسروترز وجود دارد؟	*
آموزش	۲۲ آیا دوره‌های استاندارد مدیران گرسروترز در فدراسیون وجود دارد؟	*
	۲۳ آیا فرصت‌های آموزش مربیگری برای زنان وجود دارد؟	*
	۲۴ آیا فرصت‌های آموزش الکترونیک بوسیله فدراسیون برای مدیران گرسروترز طراحی شده است؟	*
	۲۵ آیا شواهدی از رشد در تعداد دوره‌های آموزشی برای مربیان و مدیران وجود دارد؟	*
سفیران	۲۶ آیا سفیران گرسروترز فدراسیون منصوب شده‌اند؟	*
	۲۷ آیا سفیران گرسروترز محلی و برای فوتبال زنان وجود دارند؟	*
ارتباطات	۲۸ آیا فوتبال گرسروترز در وبسایت فدراسیون ترویج شده است؟	*
	۲۹ آیا یک بخش گرسروترز در وبسایت فدراسیون موجود است؟	*
	۳۰ آیا از رسانه‌های اجتماعی برای ترویج بازی گرسروترز استفاده می‌شود؟	*

جدول ۲: خلاصه یافته‌های مربوط به ساختار گرسروتز در فدراسیون فوتبال

درصد	فراوانی	
۳۰٪	۹	معیارهای موجود در فدراسیون
۷۰٪	۲۱	معیارهای ناموجود در فدراسیون
۱۰۰٪	۳۰	جمع کل

یافته‌های حاصل از جداول ۱ و ۲ نشان دادند که از ۳۰ معیاری که مورد بررسی قرار گرفته است، ساختار گرسروتز فدراسیون تنها در ۹ مورد (۳۰ درصد) از وضعیت قابل قبول و مطلوب برخوردار است و در ۲۱ مورد (۷۰ درصد) وضعیت قابل قبول و مطلوبی ندارد.

جدول ۳: نتایج آزمون کلموگروف- اسمیرنوف

سطح معناداری	مقدار t	درجه آزادی	انحراف معیار	میانگین فرضی	میانگین فرضی	
۰/۰۰۱	-۵/۷۹	۱۱۷	۰/۶۸	۲/۶۳	۳	دانش مربیان
۰/۰۰۱	-۷/۸۶	۱۱۷	۰/۵۹	۲/۵۷	۳	آموزش و تجربه یادگیری مربیان و مدیران امکانات و
۰/۰۰۱	-۱۰/۸۶	۱۱۷	۰/۷۷	۲/۲۲	۳	زیرساخت‌های مدارس فوتبال
۰/۰۰۱	-۷/۹۰	۱۱۷	۰/۷۶	۲/۴۴	۳	سازماندهی رویدادها
۰/۰۰۱	-۱۰/۳۰	۱۱۷	۰/۸۷	۲/۱۷	۳	مالی و بازاریابی
۰/۰۰۱	-۱۲/۵۵	۱۱۷	۰/۶۸	۲/۲۰	۳	دستیابی به اهداف

در جدول ۳، نتایج حاصل از آزمون کلموگروف - اسمیرنوف برای بررسی نرمال بودن توزیع داده‌های پژوهش آمده است. با توجه به اینکه سطوح معناداری در تمامی مؤلفه‌ها بیشتر از $\alpha=0/05$ است، در نتیجه فرض نرمال بودن توزیع داده‌ها در تمام مؤلفه‌ها تایید می‌شود. بنابراین برای تحلیل استنباطی مؤلفه‌های پژوهش از آزمون پارامتریک t تک نمونه‌ای استفاده شده است.

جدول ۴: نتایج آزمون t تک نمونه‌ای برای بررسی وضعیت مؤلفه‌های پژوهش

سطح معناداری	مقدار t	درجه آزادی	انحراف معیار	میانگین فرضی	میانگین فرضی	
۰/۰۰۱	-۵/۷۹	۱۱۷	۰/۶۸	۲/۶۳	۳	دانش مربیان
۰/۰۰۱	-۷/۸۶	۱۱۷	۰/۵۹	۲/۵۷	۳	آموزش و تجربه یادگیری مربیان و مدیران امکانات و
۰/۰۰۱	-۱۰/۸۶	۱۱۷	۰/۷۷	۲/۲۲	۳	زیرساخت‌های مدارس فوتبال
۰/۰۰۱	-۷/۹۰	۱۱۷	۰/۷۶	۲/۴۴	۳	سازماندهی رویدادها
۰/۰۰۱	-۱۰/۳۰	۱۱۷	۰/۸۷	۲/۱۷	۳	مالی و بازاریابی
۰/۰۰۱	-۱۲/۵۵	۱۱۷	۰/۶۸	۲/۲۰	۳	دستیابی به اهداف

در جدول ۴ نتایج حاصل از آزمون t تک نمونه‌ای برای بررسی وضعیت مؤلفه‌های توسعه فوتبال پایه کشور براساس برنامه فوتبال گرسروترز نمایش داده شده است. با توجه به سطوح معناداری به دست آمده که کمتر از $\alpha=0/01$ است و همچنین میانگین‌های حاصله که از مقدار میانگین فرضی (۳) کوچک‌تر می‌باشد، می‌توان نتیجه گرفت که در تمامی مؤلفه‌های پژوهش حاضر، فوتبال پایه کشور براساس برنامه فوتبال گرسروترز از وضعیت مطلوبی برخوردار نیست.

جدول ۵: نتایج آزمون فریدمن برای اولویت‌بندی مؤلفه‌های پژوهش

رتبه	میانگین رتبه	خی دو	درجه آزادی	سطح معناداری
۱	دانش مربیان	۴/۳۱		
۲	آموزش و تجربه یادگیری مربیان و مدیران	۴/۲۱		
۳	سازماندهی رویدادها	۳/۶۶	۷۲/۹۹	۰/۰۰۱
۴	امکانات و زیرساخت‌های مدارس فوتبال	۳/۰۳	۵	
۵	دستیابی به اهداف	۲/۹۵		
۶	مالی و بازاریابی	۲/۸۵		

۹۹

جدول ۵ اولویت‌بندی مؤلفه‌های وضعیت توسعه فوتبال پایه کشور براساس برنامه فوتبال گرسروترز را نشان داده است. با توجه به نتایج به دست آمده، مؤلفه دانش مربیان با بیشترین میانگین رتبه (۴/۳۱) بالاترین رتبه و مؤلفه مالی و بازاریابی با کم‌ترین میانگین رتبه (۲/۸۵) پایین‌ترین رتبه را به خود اختصاص داده‌اند. این بدان معنی است که مؤلفه مالی و بازاریابی در بین تمامی مؤلفه‌ها از وضعیت ضعیف‌تر و مؤلفه دانش مربیان از وضعیت بهتری برخوردار می‌باشد.

بحث و نتیجه‌گیری

مطالعات مختلف نشان داده‌اند که ورزش فوتبال یکی از پرطرفدارترین رشته‌های ورزشی در بین اقشار جامعه به ویژه نونهالان، نوجوانان و جوانان است. همچنین توسعه فوتبال پایه و جوانان یکی از مهم‌ترین اهداف هر فدراسیونی در سطح جهان می‌باشد. این امر علاوه بر اینکه پسران و دختران را با مهارت‌های فوتبال آشنا می‌سازد، ارزش‌هایی مانند دوستی، احترام، بازی عادلانه، رقابت و تعهد را که درون تمرینات و مسابقات فوتبال نهفته به جوانان تحویل می‌دهد (مرکانجیک و همکاران، ۲۰۱۶). داده‌های علمی و تجارب بین‌المللی نیز نشان می‌دهد که توسعه و ارتقای فوتبال و کسب مدارج پرافتخار قاره‌ای و جهانی در هر جامعه‌ای، از رهگذر آموزش‌های علمی و حمایت‌های مدیریتی از فوتبال نونهالان و نوجوانان و همچنین پی‌ریزی مدارس فوتبال و آکادمی‌های فوتبال پایه باشگاه‌های ورزشی کشور، طراحی و ترسیم مسیر ترقی کودکان مستعد و زمینه‌سازی برای شکوفایی آنان صورت می‌گیرد (آیین‌نامه مدارس فوتبال، ۱۳۹۴). لذا در پژوهش حاضر به بررسی وضعیت توسعه فوتبال پایه کشور براساس برنامه فوتبال گرسروترز پرداخته شده است. گفتنی است، برنامه فوتبال گرسروترز فیفا پسران و دختران رده‌سنی ۶ تا ۱۲ سال را در بر می‌گیرد و هدف اصلی آن بازی و لذت بردن از فوتبال بدون هیچگونه محدودیتی در سرتاسر جهان می‌باشد (دپارتمان توسعه فنی و آموزشی فیفا، ۲۰۱۶).

یافته‌های به دست آمده در این پژوهش نشان داد که ساختار گرسروترز در فدراسیون فوتبال تنها

در ۹ معیار (۳۰ درصد) از وضعیت مطلوب برخوردار بود در حالی که در ۲۱ معیار (۷۰ درصد) دیگر این ساختار از وضعیت مطلوبی برخوردار نبود. در بخش‌های مدیریت و ساختار گرسروترز، فدراسیون فوتبال دارای مدیر گرسروترز می‌باشد که با عنوان مسئول توسعه فوتبال پایه و آکادمی‌های فوتبال فعالیت می‌کند، اما فعالیت این فرد بدلیل اینکه فدراسیون فاقد مدیر فنی ملی می‌باشد، تحت نظر مدیر فنی نیست. در صورتی که براساس معیار فیفا هر فدراسیون باید یک مدیر فنی ملی داشته باشد که مسئول تمام مسائل فنی فدراسیون است و مدیر گرسروترز نیز تحت نظر این مدیر، مسئول فعالیت‌های فوتبال گرسروترز می‌باشد. بنابراین در فدراسیون فوتبال ایران نیز حضور یک مدیر فنی مجرب و متخصص در رأس دپارتمان فنی این فدراسیون به منظور نظارت بر امور فنی فوتبال کشور ضروری می‌باشد.

در حال حاضر ساختار پایه مطلوبی متشکل از حدود ۱۲۰۰ مدرسه فوتبال و بالغ بر ۱۲۰ هزار فوتبال آموز ثبت شده دختر و پسر در سطح کشور فعالیت دارند، اما فدراسیون فوتبال از نظر پنل یا کمیته گرسروترز از ساختار نظام‌مند و قدرتمندی برخوردار نمی‌باشد. در همین رابطه باید اشاره نمود که یک کمیته یا پنل گرسروترز باید از اعضای نظیر رئیس دپارتمان، مدیر گرسروترز، اعضای فدراسیون، نمایندگان مراجع دولتی، مربیان، اولیا، و نمایندگان فوتبال زنان تشکیل شده باشد، در صورتی که در فدراسیون فوتبال کشور، این ساختار با اعضای محدود فعالیت می‌نماید. همچنین درباره ساختارهای منطقه‌ای و محلی نیز ساختار سازمان‌یافته‌ای در بخش گرسروترز وجود ندارد و تنها مسئولیت فعالیت‌ها و فستیوال‌های گرسروترز در سطح استان یا شهرستان‌ها به رئیس کمیته‌های جوانان و مسئول برگزاری فستیوال هیئت‌های مربوطه واگذار شده است. اما به نظر می‌رسد با توجه به اینکه کشور ایران کشوری پهناور می‌باشد لزوم تشکیل ساختارهای منطقه‌ای گرسروترز با مدیران منطقه‌ای از اهمیت بالایی برخوردار است. در همین رابطه سوگاما و همکاران (۲۰۱۷) در پژوهش خود یکی از دلایل موفقیت فوتبال گرسروترز ژاپن را فعالیت‌های ۴۷ هیئت فوتبال که در ۸ منطقه فعالیت می‌کنند، بیان کردند.

در زمینه برنامه‌ریزی فعالیت‌های گرسروترز نیز با گذشت چند سال از اجرای این برنامه در کشور هنوز طرح گرسروترز جامع و کاملی توسط فدراسیون به کنفدراسیون فوتبال آسیا تحویل داده نشده است در حالی که اهمیت برنامه‌ریزی استراتژیک و بلند مدت توسعه فوتبال گرسروترز بر هیچ کس پوشیده نیست و با توجه به اقدامات صورت گرفته از طرف سایر کشورهای آسیایی در این رابطه، هرگونه کوتاهی و تاخیر در این زمینه می‌تواند عقب ماندگی‌هایی را برای فوتبال پایه کشور پدید آورد. در این راستا نتایج پژوهش‌های نصرالله زاده و همکاران (۱۳۹۰)، سان^۱ و همکاران (۲۰۰۸) و تامپسون^۲ (۲۰۱۴) همگی بر اهمیت موضوع برنامه‌ریزی و دیدگاه بلند مدت تاکید دارند. بنابراین با توجه به نتایج به دست آمده از این پژوهش پیشنهاد می‌شود که فدراسیون فوتبال به‌منظور سازماندهی ساختاری نظام‌مند و قدرتمند در زمینه فوتبال گرسروترز، اقدام به آماده‌سازی منشور گرسروترز خود نماید و طرح خود را برای تایید نهایی به کنفدراسیون فوتبال آسیا تحویل بدهد. بدون در نظر گرفتن سطحی که ممکن است این طرح آماده‌سازی شود، باید توجه نمود که آماده‌سازی طرحی کیفی و کارآمد بسیار حائز اهمیت می‌باشد و تصویب این طرح

1. Sun
2. Thompson

پایه و معیاری هدفمند را برای فعالیت‌های فوتبال گرسروترز در کشور ایران فراهم خواهد نمود. یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد که فوتبال پایه کشور براساس برنامه فوتبال گرسروترز از منظر دانش مربیان از وضعیت مطلوب برخوردار نیست. مربیان از ارکان اصلی موفقیت در برنامه گرسروترز هستند و نقش مهمی در اجرای این برنامه دارند. در این برنامه از مربی با عنوان مربی - معلم^۱ یاد می‌شود، یعنی یک مربی که در حیطه فوتبال کودکان فعالیت می‌کند، علاوه بر اینکه نقش یک تمرین دهنده و مربی تکنیک و فنون فوتبال را بر عهده دارد باید بالاتر از همه وظایف یک معلم و آموزگار را در تربیت ارزش‌های اخلاقی و انسانی کودکان اجرا نماید. از اینرو بیش از هر چیزی ضروری است، فردی که به عنوان مربی کودکان فعالیت می‌کند، عاشق کار با کودکان باشد. همچنین در کنار این علاقه و اشتیاق مربی باید از دانش، آگاهی و تجربه کافی در زمینه کار با کودکان بهره‌مند باشد. باید به‌خاطر داشت، کودکان با بزرگسالان متفاوت هستند و کار با کودکان نیازمند دانش پایه و خاص خود می‌باشد. در همین رابطه نتایج پژوهش‌های عزیزی و نصرالهی (۱۳۹۰)، گنجویی و همکاران (۱۳۹۱) و وحدانی و رضاسلطان (۱۳۹۲) نشان دادند، کمبود مربیان متخصص و مجرب یکی از مهم‌ترین مشکلات فوتبال پایه کشور می‌باشد.

دانش پایه و تخصصی فوتبال کودکان از سه بخش مهم، دانش کودکان (شناخت مشخصه‌های رشد عمومی کودکان، رفتار، روابط، زبان و ارتباطات)، مهارت‌های آموزشی و سازماندهی، و دانش فوتبال پایه (شناخت بازی‌های زمین کوچک، تکنیک‌های پایه، تمرینات و بازی‌های پایه) تشکیل شده است (دپارتمان توسعه فنی و آموزشی فیفا، ۲۰۱۶). لذا کسب پایه‌ای مطلوب از این دانش برای مربیان فعال در فوتبال کودکان ضروری است و ابزاری برای پیشرفت کاری آن‌ها می‌تواند باشد.

یافته‌های حاصل از پژوهش همچنین نشان داد که فوتبال پایه کشور براساس برنامه فوتبال گرسروترز از منظر آموزش و تجربه یادگیری مربیان و مدیران از وضعیت مطلوب برخوردار نیست. بدون تردید، در زمینه فوتبال پایه کشور بدون ارتقاء سطح فنی و دانش مربیان و مدیران، موفقیتی حاصل نمی‌گردد. به بیان واضح‌تر، بدون توجه به اهمیت آموزش‌های مناسب و کسب تجربه یادگیری کافی، نمی‌توان انتظار داشت که مربیان و مدیران فوتبال پایه کشور از دانش لازم و کافی در این حیطه برخوردار باشند. برای درک اهمیت این موضوع باید گفت، فیفا و کنفدراسیون فوتبال آسیا بر روی موضوع آموزش مربیان و مدیران تأکید فراوانی دارند و جنبه‌های آموزشی برنامه گرسروترز را پیشنیازی برای اجرای موفقیت‌آمیز این برنامه می‌دانند. فیفا در اهداف اصلی خود بر آموزش مربیان برای تبدیل به یک مربی - معلم، بهبود استانداردها و افزایش تعداد دوره‌های آموزشی تأکید دارد (دپارتمان توسعه فنی و آموزشی فیفا، ۲۰۱۶). همچنین کنفدراسیون فوتبال آسیا نیز در منشور گرسروترز خود در سه سطح مهم بر آموزش مربیان و مدیران اشاره نموده است. در پایین‌ترین سطح فدراسیون‌ها باید کلاس‌های مربیگری درجه ابتدایی (درجه C) و دوره‌های آموزشی مقدماتی مانند کارگاه‌ها و سمینارها را برای مربیان و مدیران برگزار نمایند. در سطوح میانی بر برگزاری دوره‌های استاندارد برای مدیران گرسروترز و فرصت‌های آموزش مربیگری برای زنان اشاره شده، و در بالاترین سطح نیز بر دوره‌های آموزشی ویژه و فرصت‌های آموزش

الکترونیک تاکید شده است (راکسبورگ و سوگیاما، ۲۰۱۷). بعلاوه پژوهش کاستیلو و همکاران (۲۰۱۵) اهمیت توانمندسازی و آموزش مربیان گرسروترز را در یک پروژه اروپایی نشان داد و نتایج پژوهش بیانگر این موضوع بود که مربیان از برنامه‌های توانمندسازی رضایت زیادی داشتند و به این نکته اشاره نموده بودند که برنامه‌های کسب شده را در تمرینات و فعالیت‌های خود در حد قابل قبولی اجرا کرده بودند.

در این رابطه، شواهد نشان می‌دهد که فدراسیون فوتبال ایران در اجرای برنامه گرسروترز خود، بیشتر بر آموزش مربیان تاکید دارد در حالی که نباید اهمیت مدیران فوتبال پایه در این زمینه فراموش شود و از آموزش آن‌ها غافل شد. در این راستا به نظر می‌رسد برقراری دوره‌های استاندارد آموزش مدیران فوتبال پایه می‌تواند راهگشا باشد. بی‌شک تمرکز یک دوره آموزشی استاندارد بر روی مسائل آموزشی بسیار بیشتر از یک همایش یا نشست یک روزه و مقطعی می‌باشد و نقش موثرتری در آموزش مدیران خواهد داشت. همچنین با توجه به دسترسی بیشتر به منابع الکترونیک و اینترنتی، راه‌اندازی فرصت‌های آموزش الکترونیک نیز می‌تواند راهکاری کاربردی برای افزایش آگاهی و ارتقاء سطح فنی مربیان و مدیران باشد.

یافته‌های به دست آمده نشان داد که فوتبال پایه کشور براساس برنامه فوتبال گرسروترز از منظر امکانات و زیرساخت‌های مدارس فوتبال از وضعیت مطلوب برخوردار نیست. با آغاز دهه ۸۰ شمسی و با افزایش جمعیت و گسترش بیشتر شهرها، نقش مدارس فوتبال در آموزش فوتبال کودکان پررنگ‌تر شد و تا به امروز نیز ادامه دارد. اما با این حال از مهمترین چالش‌هایی که همواره در طی این سال‌ها فوتبال پایه با آن رو به‌رو بوده است، امکانات و زیرساخت‌های مدارس فوتبال می‌باشد. به طوری که تعداد فوتبال آموزان کودک و مدارس فوتبال افزایش چشمگیری داشته است اما افزایش امکانات و زیرساخت‌ها به‌ویژه زمین‌های فوتبال به همین تناسب نمی‌باشد. نتایج پژوهش عزیززی و نصرالهی (۱۳۹۰) همسو با این موضوع می‌باشد، آنها در پژوهش خود عنوان کردند که از دیدگاه والدین تراکم و شلوغی بیش از حد فضای مدارس فوتبال و کمبود امکانات و تجهیزات از مشکلات و نقایص مدارس فوتبال شهر تهران می‌باشد. نتایج پژوهش، همچنین نشان داد که بسیاری از مدارس فوتبال از تجهیزات و امکانات استاندارد، ایمن و کافی برخوردار نیستند که این نتایج با نتایج پژوهش‌های ذاکریان و همکار (۱۳۹۲)، وحدانی و رضاسلطانی (۱۳۹۲) همسو می‌باشد و آن‌ها نیز کمبود امکانات و تجهیزات کافی و استاندارد را از موانع استعدادیابی و مشکلات مدارس فوتبال برشمردند.

در فوتبال گرسروترز باید اندازه زمین متناسب با سن، مهارت و تعداد بازیکنان باشد و نمی‌توان در یک زمین غیر استاندارد و با تعداد زیاد کودک انتظار پیشرفت چشمگیری برای کودکان داشت. لذا افزایش میزان سرمایه‌گذاری در امکانات و تجهیزات، و افزایش تعداد زمین‌های بازی برای فوتبال کودکان در اجرای برنامه گرسروترز ضروری می‌باشد و باید خاطر نشان کرد که استاندارد، ایمنی و به روز بودن این امکانات و تجهیزات از الزامات اصلی برنامه گرسروترز می‌باشد. در این رابطه نتایج این پژوهش با پژوهش هاوی و الیسن (۲۰۱۶) همسو می‌باشد. چرا که هاوی در پژوهش خود نشان داد که توسعه اماکن گرسروترز برای ثبات و موفقیت فوتبال گرسروترز حیاتی است و مهم‌ترین مسئله‌ای است که فوتبال گرسروترز انگلستان در آینده ممکن است با آن رو به‌رو

باشد. در همین رابطه اتحادیه فوتبال انگلستان سرمایه‌گذاری عظیمی در پروژه‌هایی مانند توسعه و ارتقای امکانات جدید مانند چمن‌های مصنوعی مدرن و رختکن‌های مجهز داشته است. با توجه به نتایج حاصل از پژوهش پیشنهاد می‌گردد، نظارت و بازرسی سختگیرانه‌تری در رابطه با امکانات و زیرساخت‌های مدارس فوتبال صورت گیرد و تمامی این مدارس ملزم به فراهم آوردن امکانات و تجهیزات ایمن، استاندارد، مدرن و به تعداد کافی باشند. همچنین از اهمیت سرمایه‌گذاری در امکانات و پروژه‌های مربوط به اماکن و تجهیزات گرسروتن نیز نباید غافل شد.

نتایج به دست آمده نشان داد که فوتبال پایه کشور براساس برنامه فوتبال گرسروتن از منظر سازماندهی رویدادها از وضعیت مطلوب برخوردار نیست. نتایج پژوهش حاضر در این بخش با نتایج پژوهش ییونگ (۲۰۱۶) همسو می‌باشد، ییونگ نشان داد در کشور چین هنوز فرهنگ فوتبال بر مبنای برنامه گرسروتن ضعیف است و رویدادهای کمی به طور رسمی در سطح گرسروتن سازماندهی می‌شود. در کشور ایران نیز فدراسیون فوتبال فستیوال‌هایی را هر سال یکبار در سطح ملی، استانی و شهرستانی برگزار می‌کند که این فستیوال‌ها هم برای دختران و هم در بخش پسران انجام می‌گیرد. به بیان ساده‌تر فعالیت‌های اصلی فدراسیون در بخش فوتبال ۶ تا ۱۲ سال به این فستیوال‌ها ختم می‌شود. اما با این وجود برای تبدیل یک فوتبالیست کودک به بازیکنان آینده نیاز به رویدادهای بیشتری می‌باشد تا از طریق آن‌ها کودکان لذت و طعم بازی فوتبال را بچشند و تجاربی برای آینده فوتبالی و غیر فوتبالی خود کسب نمایند. به نظر می‌رسد برگزاری رویدادهای منظم در این سنین بتواند به این نیاز پاسخ بدهد. از نظر کنفدراسیون فوتبال آسیا رویدادهای منظم برای کودکان رویدادی است که حداقل یک ماه طول بکشد. نتایج پژوهش‌های گنجویی و همکاران (۱۳۹۱)، عزیزی و همکاران (۱۳۹۱)، و شاهسون و همکاران (۱۳۹۲) بر لزوم برگزاری رویدادهای منظم لیگ کشوری در رده‌های سنی مختلف تاکید دارند. همچنین هنریکسن و همکاران (۲۰۱۰) در پژوهش خود نشان دادند که افراد مستعد برای رسیدن به اوج موفقیت و نخبه شدن نیازمند ۱۰ هزار ساعت زمان و ۱۰ سال فرصت هستند. آغاز این زمان و فرصت از بدو مشارکت کودک در بازی فوتبال و رویدادهای این دوره است که شامل جلسات تمرینی، فستیوال‌ها و تورنمنت‌ها می‌باشد. بعلاوه از نظر لارسن و همکاران (۲۰۱۵) مریمان باید درک کنند که برنامه گرسروتن حامی اتخاذ و اجرای استراتژی‌هایی است که انگیزه ذاتی، لذت و مشارکت بلندمدت بازیکنان را برمی‌انگیزد. به‌علاوه مریمان شایسته تمرینات و مسابقات را به صورتی شکل می‌دهند که بازیکنان تجارب مثبت ورزشی کسب کنند و احساس حمایت و انگیزه داشته باشند. بنابراین توصیه می‌شود فدراسیون مبادرت به برگزاری رویدادهای منظمی در این رده سنی نماید که حداقل بیش از یک ماه طول بکشد. در کنار رویدادهایی که بوسیله فدراسیون طراحی و برگزار می‌گردد، مریمان و مدیران گرسروتن نیز اقدام به برگزاری رویدادهایی غیررسمی در داخل مدارس فوتبال خود و یا بین مدارس فوتبال نمایند. البته نباید فراموش شود که این رویدادها نیز باید براساس معیارها و استانداردهای گرسروتن باشد تا از ایمنی، لذت و سلامت کودکان اطمینان حاصل شود.

یافته‌های به دست آمده نشان داد که فوتبال پایه کشور براساس برنامه فوتبال گرسروتن از منظر مالی و بازاریابی از وضعیت مطلوب برخوردار نیست. در حال حاضر می‌توان گفت که تنها منبع

مالی حامی فوتبال گرسروتر در کشور، بودجه محدود فدراسیون برای رویدادهای این برنامه می‌باشد. در صورتی که طرح توسعه فوتبال گرسروتر طرحی جامع و گسترده است و عملکرد موفق و اثربخش آن نیازمند سرمایه‌گذاری و اختصاص بودجه‌ای قابل قبول در این حیطه می‌باشد. سگوئین^۱ و همکاران (۲۰۰۵) بیان می‌دارند که بیشتر حمایت مالی از ورزش کشور را دولت و منابع دولتی بر عهده دارند که بدلیل کاهش سرمایه دولت برای سرمایه‌گذاری در ورزش، در بسیاری از موارد پاسخگوی نیازهای ورزشی نمی‌باشد. از این رو استفاده از کمک حامیان مالی، فرصت‌های بازاریابی و سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در اجرای برنامه گرسروتر اهمیتی بسیار دارد. همچنین با توجه به اینکه فوتبال گرسروتر فوتبالی غیر حرفه‌ای می‌باشد، مشاهده شده که در کشور تمایل حامیان مالی و سرمایه‌داران برای حمایت و سرمایه‌گذاری در این بخش اندک می‌باشد. از دلایل مهم این عدم حمایت، می‌توان گفت که فوتبال گرسروتر در کشور ایران از پوشش رسانه‌ای و تبلیغاتی چندانی برخوردار نیست به طوری که حتی مشاهده شده در وبسایت متعلق به فدراسیون نیز پوشش اندکی به این بخش داده شده است. در همین راستا می‌توان گفت که نتایج پژوهش در این بخش با نتیجه پژوهش صادقی و همکاران (۱۳۹۲) همسو می‌باشد که نشان دادند عدم دستیابی به اهداف رسانه‌ای و تبلیغاتی در راس علل عدم حمایت مالی از فوتبال پایه قرار داشت.

از طرفی دیگر، یک موضوع مهم در سرمایه‌گذاری شرکت‌های خصوصی در صنعت فوتبال به عنوان حامی مالی، اصل انتظار سود حاصل از سرمایه‌گذاری است. معمولاً سرمایه‌گذاران وقتی متقاعد به سرمایه‌گذاری در یک صنعت می‌شوند که تا حدی اطمینان یابند در صورت قرار دادن سرمایه خود در آن بخش خاص بیشتر از سایر گزینه‌های قابل انتخاب سود خواهند برد (هودا^۲، ۲۰۰۸). نقش مربیان گرسروتر در تامین منابع مالی مورد نیاز این برنامه بسیار مهم است. یک مربی گرسروتر تنها مربی فوتبال نمی‌باشد بلکه وظایف مختلفی مانند معلمی، بازاریابی و حتی نقش تدارکات را نیز باید در مواقع مورد نیاز بر عهده بگیرد. در نتیجه آشنایی با برخی دانش‌های پایه از بازاریابی و حمایت مالی می‌تواند برای مربیان مفید باشد. همچنین مدیران نیز نقش اساسی را در بازارهای مالی ایفا می‌نمایند. مدیران مالی با قبول مسئولیت تامین مالی، باید بازارهای مالی و ابزارهای مالی موجود را بشناسند، تا با بکارگیری ابزارهای مالی مناسب در بازارهای مالی، اقتصادی‌ترین شیوه تامین مالی را مدنظر قرار دهند (ترابی و همکاران، ۱۳۹۴).

از اقدامات مهم و کاربردی در زمینه بازاریابی باید به آماده‌سازی بسته بازاریابی فوتبال گرسروتر و همچنین استفاده از بسته‌های مبادلاتی ارزش در نوع (VIK)^۳ اشاره نمود. علاوه بر این موارد باید در نظر داشت که اهداف اصلی بازاریابی به بیان ساده، جذب مشتریان جدید با دادن وعده ارزش‌های برتر و حفظ رضایت مشتریان کنونی از طریق جلب رضایت آن‌ها است (رضایی، ۱۳۹۰). بنابراین باید حامیان موجود به عنوان یک دارایی ارزشمند در نظر گرفته شوند و همکاری با آن‌ها در اولویت قرار بگیرد. همچنین تهیه گزارش عملکردی در تصمیم برای ادامه همکاری بسیار موثر می‌باشد، زیرا اگر حامیان احساس داشته باشند که در برنامه اهمیت دارند و مزایای بسیاری دریافت می‌کنند، احتمال اینکه به حمایت خود ادامه بدهند بیشتر می‌شود.

-
1. Seguin, Teed and Reilly
 2. Huda
 3. VIK (value-in-kind)

یافته‌های این پژوهش نشان داد که فوتبال پایه کشور براساس برنامه فوتبال گرسروترز از منظر دستیابی به اهداف از وضعیت مطلوب برخوردار نیست. بطور خلاصه باید گفت که از مهم‌ترین پیام‌های فلسفه فوتبال گرسروترز، "فوتبال برای همه" می‌باشد. یعنی میزان مشارکت در فوتبال در تمام سطوح باید افزایش یابد و تمامی ذینفعان این برنامه شامل بازیکنان، مربیان، اولیا، داوطلبان، مدیران، اعضای فدراسیون، سازمان‌های دولتی، سازمان‌های غیر دولتی، حامیان و شرکت‌ها باید مشارکتی فعال در حیطه فوتبال گرسروترز داشته باشند. با این وجود در حال حاضر مسئولیت توسعه فوتبال گرسروترز تنها بر دوش فدراسیون فوتبال قرار گرفته است. با این حال درست است که فدراسیون فوتبال متولی و مسئول اصلی این رشته و این برنامه در کشور می‌باشد اما نباید از نقش مشارکت تمامی ذینفعان در پیشبرد عالی این برنامه غافل شد. توسعه فوتبال گرسروترز در کشور مسئولیتی جمعی است که باید همه‌ی افراد این اهمیت را درک و در قبال آینده کودکان احساس مسئولیت نمایند. زیرا هدف گرسروترز تنها ساخت جامعه آینده فوتبال نیست بلکه در وهله اول ترویج ارزش‌های اخلاقی، اجتماعی و انسانی، و ساخت انسان‌های والا برای آینده جامعه و ورزش از اهمیت برخوردار است. در همین رابطه مرکانجیک و همکاران (۲۰۱۶) در مقاله خود عنوان داشتند که سازماندهی منظم رویدادهای فوتبال پایه تنها نباید مسئولیت فیفا، کنفدراسیون‌ها، یا نهادهای فوتبالی حاکم باشد بلکه در این زمینه تمامی ذینفعان باید همکاری، درک و اذعان نمایند که در آینده کودکان و جوانان ذیحق هستند. برای دستیابی بیشتر به اهداف برنامه گرسروترز پیشنهاد می‌گردد که در بخش رسانه‌ای و تبلیغاتی فعالیت‌های فدراسیون فوتبال افزایش یابد. در این رابطه نیاز است تا به فعالیت‌های ترویجی توجه ویژه‌ای شود و فلسفه گرسروترز و فعالیت‌های آن به خوبی در رسانه‌های جمعی مانند تلویزیون و وبسایت فدراسیون ترویج گردد. می‌توان گفت از ابتدایی‌ترین اقدامات در این زمینه، اختصاص بخشی از وبسایت فدراسیون به فعالیت‌های فوتبال گرسروترز می‌باشد.

در پایان به استناد نتایج پژوهش حاضر، بطور کلی می‌توان نتیجه‌گیری نمود که فوتبال پایه کشور براساس برنامه فوتبال گرسروترز از وضعیت مطلوبی برخوردار نمی‌باشد. همانگونه که یافته‌های این پژوهش نشان داد، به ترتیب مولفه دانش مربیان رتبه اول، آموزش و تجربه یادگیری مربیان و مدیران رتبه دوم، سازماندهی رویدادها رتبه سوم، امکانات و زیرساخت‌های مدارس فوتبال رتبه چهارم، دستیابی به اهداف رتبه پنجم، و مالی و بازاریابی رتبه ششم را به خود اختصاص داده‌اند. این بدان معنی است که مولفه‌های مالی و بازاریابی، و دستیابی به اهداف بدترین وضعیت برخوردار می‌باشند و باید ابتدا توجه و تمرکز ویژه‌ای به این دو مولفه معطوف شود. همچنین در کنار این موضوع از اهمیت دیگر مولفه‌ها نیز نباید غافل شد، زیرا موفقیت در این برنامه برآیندی از تمامی مولفه‌ها و بخش‌ها می‌باشد. بنابراین با توجه به یافته‌های این پژوهش پیشنهاد می‌شود که فدراسیون فوتبال به منظور سازماندهی ساختاری نظام‌مند و قدرتمند در زمینه فوتبال گرسروترز، اقدام به آماده‌سازی منشور گرسروترز خود نماید و طرح خود را برای تایید نهایی به کنفدراسیون فوتبال آسیا تحویل بدهد. بعلاوه پیشنهاد می‌گردد که این فدراسیون در کنار کلاس‌های دانش‌افزایی مربیان گرسروترز، دوره‌ها و کلاس‌های استانداردی را نیز برای مدیران گرسروترز (مدیران مدارس فوتبال) طراحی و برگزار نماید. همچنین راه‌اندازی فرصت‌های آموزش الکترونیک نیز می‌تواند در افزایش آگاهی و دانش مربیان و مدیران موثر واقع شود. در رابطه با امکانات و زیرساخت‌های مدارس فوتبال نیز به نظر می‌رسد باید نظارت و بازرسی دقیق‌تر و

سختگیرانه‌تری از طرف فدراسیون فوتبال صورت گیرد و تمامی مدارس فوتبال ملزم به فراهم آوردن امکانات و تجهیزات ایمن، استاندارد، مدرن و به تعداد کافی باشند. همچنین از اهمیت سرمایه‌گذاری در پروژه‌های مربوط به امکانات و تجهیزات فوتبال گرسروترز نیز نباید غافل شد. بنابراین پیشنهاد می‌گردد که فدراسیون فوتبال برای تامین مالی مطلوب این برنامه، بودجه‌ای انحصاری را فراهم نماید. در این رابطه باید به نقش حامیان مالی و سرمایه‌گذاران بخش خصوصی توجه بیشتری نمود. به همین منظور، تهیه بسته‌های بازاریابی، بسته‌های ارزش در نوع (VIK)، تمدید قرارداد حامیان موجود و جلب رضایت آن‌ها ضروری می‌باشد. از طرفی به منظور دستیابی بیشتر به اهداف گرسروترز پیشنهاد می‌شود که در بخش رسانه‌ای و تبلیغاتی فعالیت‌های فدراسیون افزایش یابد و توجه ویژه‌ای به فعالیت‌های ترویجی معطوف گردد. در نهایت در زمینه سازماندهی رویدادهای گرسروترز نیز پیشنهاد می‌شود که فدراسیون مبادرت به برگزاری رویدادهای منظمی نماید که حداقل بیش از یک ماه طول بکشد. همچنین در کنار فدراسیون فوتبال، مربیان و مدیران مدارس فوتبال نیز باید رویدادهای گرسروترز و فرصت‌های بازی و تفریح بیشتر را داخل مدارس فوتبال فراهم آورند.



منابع

- ترابی، تقی؛ قربانی، مهسا؛ باقری، میثم و طریقی، سمانه. (۱۳۹۴). «روش‌های نوین تأمین مالی باشگاه‌های فوتبال در کشورهای توسعه‌یافته و بررسی تطبیقی آن با کشورهای در حال توسعه (مورد خاص: باشگاه‌های فوتبال حرفه‌ای لیگ برتر ایران و انگلستان)». فصلنامه علمی پژوهشی دانش سرمایه‌گذاری. سال ۴، شماره ۱۳، صص ۲۱۷-۲۳۱.
- حمیدی، محسن. (۱۳۹۵). «تدوین برنامه استراتژیک آکادمی ملی فوتبال و طراحی نقشه استراتژیک آن با روش‌های BSC و JSM». رساله دکتری مدیریت ورزشی، پردیس بین‌المللی کیش، دانشگاه تهران.
- ذاکریان، علیرضا و ذاکریان، علی. (۱۳۹۲). «بررسی موانع استعدادیابی در مدارس فوتبال از دیدگاه کارشناسان». دومین کنگره بین‌المللی علم و فوتبال. آکادمی ملی فوتبال ایران.
- رضایی، زهره. (۱۳۹۰). «شناسایی و تعیین موانع توسعه حمایت‌های مالی در باشگاه‌های لیگ حرفه‌ای فوتبال کشور». پایان‌نامه کارشناسی ارشد مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه تهران.
- شاهسون، حسین؛ شعبانی، عباس و گمار، خدیجه. (۱۳۹۲). «بررسی چالش‌های ورزش فوتبال در ایران - یک مطالعه دلفی». دومین کنگره بین‌المللی علم و فوتبال، آکادمی ملی فوتبال ایران.
- صادقی، رضا؛ محمدیانی، روح‌الله و کشکر، سارا. (۱۳۹۲). «مقایسه و تعیین علل عدم حمایت مالی از فوتبال پایه در ایران». دومین کنگره بین‌المللی علم و فوتبال. آکادمی ملی فوتبال ایران.
- عزیزی، بیستون و نصرالهی، احمد. (۱۳۹۰). «بررسی مشکلات و نقایص مدارس فوتبال شهر تهران از دیدگاه والدین فوتبال آموز». همایش مدیریت و برنامه‌ریزی در فوتبال پایه. آکادمی ملی فوتبال ایران.
- عزیزی، بیستون؛ نصرالهی، احمد؛ سجادی، نصرالله و پیری، مسعود. (۱۳۸۸). «بررسی علل ناکامی تیم ملی فوتبال ایران در چهاردهمین دوره بازی‌های جام ملت‌های آسیا از دیدگاه کارشناسان». همایش بین‌المللی علم و فوتبال. تهران، پژوهشگاه نیرو.
- عزیزی، بیستون؛ نصرالهی، احمد؛ کریمی، علی و محمدی، زرگار. (۱۳۹۱). «بررسی موانع استعدادیابی در مدارس فوتبال شهر تهران از دیدگاه کارشناسان». دومین همایش ملی استعدادیابی ورزشی. تهران.
- عمادی، مهدی؛ کمالی، فاطمه و حسینی، هلن. (۱۳۹۵). «تحلیل عوامل مؤثر بر کارایی مربیان در رده‌های پایه فوتبال ایران». مطالعات مدیریت ورزشی. شماره ۳۵، صص ۱۱۹-۱۳۶.
- فدراسیون فوتبال جمهوری اسلامی ایران. (۱۳۹۴). آئین‌نامه مدارس فوتبال. آکادمی ملی فوتبال ایران.
- گنجویی، فریده اشرف؛ دوستداری، سجاد و سجادی، سیدحمید. (۱۳۹۱). «ارائه راهکارهایی برای استعدادیابی و پرورش استعدادها در رشته فوتبال». دومین همایش ملی استعدادیابی ورزشی. تهران.

- نصرالله زاده، ناصر؛ رستم نیا، فاضل و رحیمی فرد، جبرئیل. (۱۳۹۰). «ضرورت ایجاد آکادمی‌های فوتبال و پرورش بازیکنان با استعداد جهت شکوفایی فوتبال ایران». همایش مدیریت و برنامه ریزی در فوتبال پایه. آکادمی ملی فوتبال ایران.
- وحدانی، محسن و رضا سلطانی، نجمه. (۱۳۹۲). «تحلیل عوامل موثر بر جذب نوجوانان و نونهالان در مدارس فوتبال». فصلنامه پژوهش در مدیریت ورزشی. سال ۲، شماره ۶.
- Benezet, M., Hasler, H. (2016). **Youth football**. FIFA Education and Technical Development Department, Galledia AG, Berneck, Switzerland.
- Castillo, I., Ramis, Y., Cruz, J., Balaguer, I. (2015). **Grassroots football: A challenge for psychology**. Revista de Psicología Del Deporte 2015, 24(1), pp 131-138.
- Fédération Internationale de Football Association. (2017). **Financial Report 2016**. 67TH FIFA Congress, Manama, Bahrain.
- FIFA Education and Technical Development Department. (2016). **Grassroots**. FIFA Translations / Hurst & Freelancers, RVA Druck und Medien, Altstätten, Switzerland.
- Henriksen, K., Stambulova, N., Roessler, K. (2010). **Identifying and developing athletic talent: A developmental approach to athletic talent development environments: A conceptual model**. Psychology of Sport and Exercise, Vol 11, pp212-222.
- Howie, L., Allison, W. (2016). **The English Football Charter for Quality: the development of junior and youth football**. Soccer & Society, 17(6), pp800-809.
- Huda, H. (2008). **Grassroots football: A challenge for psychology**. The Sport Journal, 4(4), pp111-123.
- Gorman, J. (2016). **Grassroots football: A challenge for psychology**. Soccer & Society, 17(6), pp793-799.
- Larsen, T., Høy, A., Tjømsland, H., Holsen, I., Wold, B., Heuzé, J., Samdal, O., Sarrazin, P. (2015). **Grassroots football: A challenge for psychology**. Health Education, 115(6), pp570-586.
- Mrkonjic, M., Poli, R., Boillat, C., Marston, K. (2016). **Comparing youth football worldwide: Lessons and proposals for the regular organisation of youth football competitions**. Global Football Development, Vol 1, pp1-68.
- Roxburgh, A., Sugiyama, M. (2017). **AFC grassroots charter, regulations and guidelines**. Asian Football Confederation.
- Seguin, B., Teed, K., Reilly, N. (2005). **Grassroots football: A challenge for psychology**. International Journal of Sport Management and Marketing, 1(2), pp 69-92.
- Sugiyama, M., Khoo, S., Hess, R. (2017). **Grassroots football: A challenge for psychology**. The International Journal of the History of Sport, pp1-18.
- Sun, Y., Liang, Y., Bi, H. (2008). **Grassroots football: A challenge for psychology**. Journal of Beijing Sport University, 9, pp1173-1176.
- Thompson, Sh. (2014). **Grassroots football: A challenge for psychology**. AA comparison between successful development models across the world and how the US can learn

frmmeeem oo deeeppp wrrdd csss prrrrrrr. Eight Grade Project Paper, Hilltown cooperative charter school, pp18-19.

- Yiyong, L. (2016). eee veppng a uuiii nbbee folllll l mddel wth the AFC Vision Asia Philosophy - two grassroots development ceen nnZbhn nnd ii ngd”””. Sport in Society, 19(10), pp1478-1488.

